

Εφετείο Αθηνών 1054/1975,

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 34/75 σελ. 934

Περίληψη: Δεν συνιστά εργατικών ατύχημα αυτοκτονία μισθωτού (ναυτικού) οφειλομένη εις προϋφισταμένη ψυχοπάθειαν αυτού εφ' όσον δεν προκύπτει επιδείνωσις της ασθενείας λόγω εκτάκτων ή ιδιαίτερων συνθηκών της εργασίας.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος ο κ. ΑΝΔΡ. ΚΑΒΕΤΣΟΣ

Εισηγητής ο Εφέτης κ. ΙΟΡΔ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Τ. Παυλάκης, Πέτρος Λυκούρης

Εκ της επικαλουμένης καταθέσεως του ενόρκως εξετασθέντος μάρτυρος του ενάγοντος, περιλαμβανομένης εις τα εν κεκυρωμένω νομίμως αντιγράφω προσκομιζόμενα ταυτόριθμα προς την εκκαλουμένην απόφασιν πρακτικά συνεδριάσεως του εκδόντος αυτήν Δικαστηρίου, των επικαλουμένων εγγράφων εν γένει, εν οίς και αι υπ' αριθ. 75820/1974 και 75782/1974, εκθέσεις ενόρκου εξετάσεως μάρτυρος ενώπιον του συμβολαιογράφου Πειραιώς Δ.Κ., άτινα και προσεκομίσθησαν, και εκ των εκτιθεμένων υπό των διαδίκων εις τας κατατεθείσας εγγράφους προτάσεις αυτών, απεδείχθησαν, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά. Ο υιός των εναγόντων Λ.Μ., δυνάμει συμβάσεως ναυτικής εργασίας αορίστου χρόνου, συναφθείσης εν Πειραιεί μετά του αντιπροσώπου της εναγομένης, πλοιοκτητρίας του υπό σημαίαν Λιβερίας φορητού πλοίου ***, προσληφθείς εις την υπηρεσίαν ταύτης, εναυτολογήθη επί του πλοίου τούτου την 14 Απριλίου 1970 ως ναύτης και υπό την ιδιότητα ταύτην υπηρέτησεν επ' αυτού μέχρι της 23 Ιανουαρίου 1971, ότε ούτος απεβίωσεν αυτοκτονήσας δι' απαγχονισμού εντός του άνω πλοίου. Η κατά την διάρκειαν της επί του άνω πλοίου υπηρεσίας συμπεριφορά του ήτο ιδιότυπος, δεδομένου ότι ούτος ήτο συνεχώς κατηφής και ολιγομίλητος και εν γένει κλειστού χαρακτήρος, εις τρόπον ώστε να παραμένη απομονωμένος, να μη δημιουργή φιλικάς σχέσεις μετά των μελών του πληρώματος, αλλ' ούτε και εχθρότητα, πέραν δε τούτων κατείχετο υπό της εμμόνου ιδέας, ότι απετέλει αντικείμενον χλευασμού των συναδέλφων του και ότι η ζωή του ουδεμίαν έχει αξίαν, προθέσεις όμως αυτοκτονίας δεν είχε εκδηλώσει από της προσλήψεως μέχρι του θανάτου του. Πρότερον είχε επιχειρήσει πεντάκις ν' αυτοκτονήση. Το γεγονός τούτο εγένετο γνωστόν διά πρώτην φοράν, εκ της ανευρεθείσης εις τας αποσκευάς του επιστολής αυτού προς τους γονείς του, εις ην εξηγεί τους λόγους της αυτοκτονίας και εξ, ης προκύπτει ότι ούτος είχε κατά το παρελθόν συμβουλευθή ιατρόν σχετικώς με την κατάστασιν της υγείας του και ειδικώτερον διά την προαναφερθείσαν έμμονον ιδέαν του. Εξ άλλου, αι υπό των βοηθών θαλαμηπόλων σκεπτικά προς αυτόν εκδηλώσεις, ούσαι συνήθεις μεταξύ των ναυτικών κατά τας ώρας αναπαύσεως, εν πάση περιπτώσει δεν υπήρξαν επί τοσοούτον έντονοι και συνεχείς, ώστε ν' αποτελέσουν άμεσον και αποφασιστικόν παράγοντα επιδεινώσεως ψυχικής τινός νόσου, εξ ης τυχόν έπασχε προ της ναυτολογήσεώς του ο ανωτέρω ναυτικός. Γενικώς άπασαι αι εκδηλώσεις του ανωτέρω ναύτου, εν όψει και της ευσυνειδήτου εκπληρώσεως των καθηκόντων του, ήσαν τοιαύται ώστε δεν ηδύναντο να προκαλέσουν εις τα μέλη του πληρώματος και ίδια εις τον πλοίαρχον, όστις δεν είχε άμεσον επαφήν προς τούτον, την εντύπωσιν ότι ούτος πάσχει εκ σοβαράς ψυχικής νόσου, εν πάση δε περιπτώσει εξ ουδενός στοιχείου προέκυψεν ότι οιοδήποτε μέλος του πληρώματος, συμπεριλαμβανομένου και του γ' μηχανικού Μ.Γ., μετά του οποιου ο αυτόχειρ διετήρει τας πλέον φιλικάς σχέσεις, ανέφερεν εις τον πλοίαρχον περί της εν γένει συμπεριφοράς τούτου εις τρόπον ώστε να ληφθούν υπό του πλοιάρχου τα αναγκαία μέτρα. Περαιτέρω, εκ των ύπερθεν αποδεικτικών στοιχείων ουδόλως προέκυψεν ότι δεν απετράπη το επελθόν αποτέλεσμα του θανάτου συνεπεία καθηστερήσεως των μελών του πληρώματος, όπως ειδοποιήσουν τον πλοίαρχον περί της εξαφανίσεως του αυτόχειρος, ούτως ώστε ν' ανευρεθί ούτος εγκαίρως πριν επέλθη ο θάνατος. Σχετικώς απεδείχθησαν τα εξής: Ο ανωτέρω ναυτικός επρόκειτο ν' αναλάβη υπηρεσίαν την 01.00 ώραν της 23 Ιανουαρίου 1971, πλην όμως ούτος δεν προσήλθε κατά την άνω ώραν. Κατόπιν τούτου ο έχων την αυτήν φυλακήν ναύτης ειδοποίησε τον αξιωματικόν φυλακής, όστις ακολούθως διέταξε έγερσιν άπάντων των μελών του πληρώματος, άτινα απεδόθησαν εις την προσπάθειαν ανευρέσεώς του. Τελικώς, ο θανών ανευρέθη περί ώραν 02.00 εις την προμναίαν αποθήκην σχοινίων απηγχονισμένος. Εν όψει τούτων και δοθέντος ότι δεν εξηκριβώθη η ακριβής ώρα του θανάτου του αυτόχειρος και ότι ούτος εθεάθη υπό μελών του πληρώματος, διά τελευταίαν φοράν κατά τας απογευματινάς ώρας, καθίσταται αλυσιτελής η επίκλησις του περιστατικού της διάρκειας των προσπαθειών ανευρέσεως επί μίαν ώραν, αφ' ης εγένετο αντιληπτή η απουσία του θανόντος. Υπό τα αποδειχθέντα ως ανωτέρω περιστατικά δεν συνέτρεχε περίπτωσης εργατικού ατυχήματος κατά την έννοιαν του άρθρου 1 του κωδικ. ν. 551/1915 και συνεπώς οι ενάγοντες δεν εδικαιοούντο της εκ του νόμου τούτου αποζημιώσεως. Όθεν τα αυτά ειπόν και το πρωτοβάθμιον δικαστήριον και ακολούθως

απορρίψαν την ένδικον αγωγήν δεν έσφαλε εν τη εκτιμήσει των αποδείξεων, δι' ο η τα εναντία και διά των εν αυτή λόγων υποστηρίζουσα υπό κρίσιν έφεις είναι απορριπτέα ως αβάσιμος.

Σχόλιο: Γενικώς δεν υφίσταται εργατικόν ατύχημα, κατά την έννοιαν του άρθρ. 1 του κωδικοποιημένου νόμου 551/1914, όταν την σωματικήν βλάβην ή τον θάνατον προεκάλεσεν επίτηδες ο παθών, διότι τότε διακόπτεται ο αιτιώδης σύνδεσμος, μεταξύ εργασίας και ατυχήματος (Δ. Καλομοίρης, Βασικαί έννοιαι εργατικού δικαίου § 590). Συνεπώς και η αυτοκτονία, ως αποτέλεσμα ενεργείας του ιδίου αυτόχειρος δεν δύναται να χαρακτηρισθή ως εργατικόν ατύχημα.

Διαφέρει όμως η περίπτωση καθ' ην ο αυτόχειρ προέβη εις το διάβημα εκ λόγων συνδεομένων προς την εργασίαν ή εξ εφαρμογής αυτής, ήτοι λόγω ψυχικής νόσου εκδηλωθείσης ή προϋπαρχούσης μεν, αλλ' επιδεινωθείσης, ένεκα των εκτάκτων και ασυνήθων όρων και συνθηκών της εργασίας, καθ' όσον εις την περίπτωσιν ταύτην υφίστανται οι προϋποθέσεις του βιαίου συμβάντος και ο μεταξύ αυτού και του αποτελέσματος αιτιώδης σύνδεσμος (Α.Π. 153/1968, ΕΕΔ 27, 598 ένθα εις σημειώσεις μας παραπομποί εις την λοιπήν νομολογίαν, Α.Π. 232/1972, ΕΕΔ 31, 784).

Εν αρμονία προς τ' ανωτέρω τελούσα η ανωτέρω εφετειακή απόφασις, δέχεται ότι δεν συνιστά εργατικόν ατύχημα η αυτοκτονία ναυτικού ήτις ωφείλετο εις προϋφισταμένην ψυχικήν νόσον της οποίας ήτο αποτέλεσμα, χωρίς να προκύψη ότι επήλθε επιδείνωσις ταύτης συνεπεία εκτάκτων ή εξαιρετικών συνθηκών εργασίας, ουδέ ότι δεν ελήφθησαν τα προσήκοντα μέτρα προνοίας διά την πρόληψιν ταύτης.